

C-502/20. sz. ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2020. október 5.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Cour d'appel de Mons (Belgium)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2020. szeptember 22.

Fellebbező, eredetileg alperes:

TP

Ellenérdekű fél, eredetileg felperes:

Institut des experts en automobiles

1. A jogvita tárgya és az alapul szolgáló tények:

- 1 TP több évig gépjárműszakértői szakmai tevékenységet folytatott Belgiumban.
- 2 TP 2014. január 28. óta a Luxemburgi Nagyhercegségben lakik, és állítása szerint ott gyakorolja fő tevékenységét.
- 3 2015 szeptemberében a belga Institut des experts en automobiles (gépjárműszakértők intézete, a továbbiakban: IEA) felszólította TP-t, hogy rendezze helyzetét oly módon, hogy kéri az intézet tagjainak névjegyzékébe történő felvételét.
- 4 TP vitatja, hogy köteles lenne felvetetni magát az IEA tagjainak névjegyzékébe. Egyébiránt kijelenti, hogy olykor a Luxemburgi Nagyhercegségen kívül (Belgiumban, Franciaországban, Németországban és Svájcban) is végez szakértői vizsgálatokat, és ennek alapján kéri a Belgiumban átmeneti és alkalmi jellegű tevékenységet folytató gépjárműszakértők névjegyzékébe való felvételét.

- 5 Az IEA úgy véli, hogy az intézmény tagjainak a névjegyzékébe való felvétel hiányában TP Belgiumban szabálytalan és tisztességtelen módon folytat gépjárműszakértői tevékenységet.
- 6 2017. február 28-án az IEA a tribunal de commerce du Hainaut, division Charleroi (hainaut-i kereskedelmi bíróság, charleroi-i részleg, Belgium) elnöke előtt a gépjárműszakértői tevékenységgel és a gépjárműszakértői cím használatával való felhagyásra kötelezés iránti eljárást indított TP-vel szemben.
- 7 TP viszontkereset útján kérte annak megállapítását, hogy felvételre került az átmeneti és alkalmi jellegű tevékenységet folytató gépjárműszakértők névjegyzékébe.
- 8 2017. november 29-i ítéletével a bíróság elnöke lényegében helyt adott az abbahagyásra kötelezés iránti keresetnek és elutasította a viszontkeresetet.
- 9 2018. február 15-én benyújtott keresetlevelével TP a cour d'appel de Mons-hoz (monsi fellebbviteli bíróság) fellebbezett ezzel az ítélettel szemben.
- 10 2019. december 3-i ítéletével a cour d'appel (fellebbviteli bíróság):
 - úgy ítélte meg, hogy TP az általa benyújtott dokumentumok alapján a szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv értelmében a Luxemburgi Nagyhercegségben rendelkezik telephellyel;
 - megállapította, hogy TP 2016 óta kéri a 2007. május 15-i törvény 6. cikke értelmében vett átmeneti és alkalmi jellegű tevékenységet folytató gépjárműszakértők névjegyzékébe való felvételét, kérelmét azonban elutasítják azzal az indokkal, hogy a szolgáltatásnyújtása nem „átmeneti” és nem is „alkalmi” jellegű.

2. A szóban forgó rendelkezések:

Az uniós jog

A szakmai képesítések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

- 11 Az (5) preambulumbekzdés kimondja:

„Tekintetbe véve, hogy különböző rendszerek léteznek egyrészt a határon átnyúló átmeneti és alkalmi szolgáltatásnyújtásra, másrészt a letelepedésre vonatkozóan, egyértelművé kell tenni, hogy milyen szempontok alapján lehet különbséget tenni e két fogalom között, amikor a szolgáltatásnyújtó helyét a fogadó tagállam területére változtatja meg.”

12 A (7) preambulumbekzdés megállapítja:

„A fogadó tagállamok – szükség szerint és a közösségi joggal összhangban – előírhatnak nyilatkozattételi követelményeket. Ezek a követelmények nem rőhatnak aránytalan terheket a szolgáltatásnyújtókra, és nem akadályozhatják, illetve nem tüntethetik fel kevésbé vonzóan a szabad szolgáltatásnyújtás gyakorlását. [...]”

13 Az 5. cikk a következıképpen rendelkezik:

„A szabad szolgáltatásnyújtás elve

(1) A közösségi jog különös rendelkezéseinek, valamint ezen irányelv 6. és 7. cikkének sérelme nélkül, a tagállamok semmilyen, szakmai képesítéssel kapcsolatos okból nem korlátozhatják a szabad szolgáltatásnyújtást egy másik tagállamban:

a) ha a szolgáltatásnyújtó jogszerően letelepedett egy tagállamban azzal a céllal, hogy ott ugyanazt a szakmát gyakorolja (a továbbiakban: »letelepedés szerinti tagállam«), valamint

[...]

(2) E cím rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, ha a szolgáltatásnyújtó az (1) bekezdésben említett szakma átmeneti és alkalmi jellegű gyakorlása céljából megy a fogadó tagállam területére [helyesen: a fogadó tagállam területére utazik].

A szolgáltatásnyújtás átmeneti és alkalmi jellegét – különösen a szolgáltatás időtartama, gyakorisága, rendszeressége és folytonossága alapján – esetenként kell megállapítani.

(3) A szolgáltatásnyújtó helyváltoztatása [helyesen: helyváltoztatása] esetén a fogadó tagállamnak az e tagállamban ugyanazt a szakmát gyakorló szakképzett személyekre vonatkozó, szakmai, jogi vagy közigazgatási jellegű, olyan szakmai magatartási szabályzata hatálya alá kerül, amelyek a szakmai képesítéssel közvetlenül összefüggnek, úgymint a szakma meghatározására, a címek használatára, valamint a fogyasztóbiztonsággal és a fogyasztóvédelemmel közvetlenül és konkrétan összefüggő súlyos szakmai mulasztásokra vonatkozó, valamint a fegyelmi rendelkezések.”

14 A 6. cikk a következıképpen rendelkezik:

„Mentességek

Az 5. cikk (1) bekezdése alapján a fogadó tagállam a másik tagállamban letelepedett szolgáltatásnyújtót mentesíti a saját területén letelepedett szakképzett személyekkel szemben támasztott alábbi követelményeinek teljesítése alól:

a) szakmai szervezet vagy testület engedélyének beszerzése, szakmai szervezet vagy testület általi nyilvántartásba vétel, vagy szakmai szervezetben vagy testületben tagság betöltése. A tagállamok annak érdekében, hogy megkönnyítsék a területükön hatályos fegyelmi rendelkezéseknek az ezen irányelv 5. cikke (3) bekezdésével összhangban történő alkalmazását, előírhatják az érintett személynek egy ilyen szakmai szervezet vagy testület általi automatikus ideiglenes nyilvántartásba vételét, vagy formális tagságát egy ilyen szervezetben, illetve testületben [...]"

15 A 7. cikk a következőképpen rendelkezik:

„A szolgáltatásnyújtó helyváltoztatása esetén előzetesen teendő nyilatkozat

(1) A tagállamok megkövetelhetik, hogy a szolgáltatásnyújtó, amikor szolgáltatásnyújtás céljával első alkalommal megy [helyesen: utazik] egyik tagállamból egy másikba, a fogadó tagállam illetékes hatóságával előzetesen benyújtandó írásbeli nyilatkozatban ezt közölje, és ennek során tájékoztassa e hatóságot biztosítási fedezetének vagy a szakmai felelősséggel kapcsolatos egyéb egyéni vagy kollektív védelem formáinak adatairól. Ezt a nyilatkozatot évente meg kell újítani, ha a szolgáltatásnyújtó az adott év folyamán az adott tagállamban átmeneti vagy alkalmi jellegű szolgáltatást kíván nyújtani. A szolgáltatásnyújtó a nyilatkozatot bármilyen formában megteheti. [...]"

A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv

16 A (31) preambulumbekkezdés kimondja:

„Ez az irányelv összhangban áll a szakmai képezések elismeréséről szóló, 2005. szeptember 7-i 2005/36/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvvel[...], és nem érinti azt. [...] A határon átnyúló átmeneti szolgáltatásnyújtást illetően ebben az irányelvben a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezéstől való eltérés biztosítja, hogy az irányelv a 2005/36/EK irányelvnek a szolgáltatásnyújtás szabadságáról szóló II. címét nem érinti. Ezért a szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezés nem érinti azon intézkedések egyikét sem, amelyek a 2005/36/EK irányelv értelmében a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban alkalmazandók.”

17 A 16. cikk a következőképpen rendelkezik:

„A szolgáltatásnyújtás szabadsága

(1) A tagállamok tiszteletben tartják a szolgáltatók jogát, hogy szolgáltatást nyújthassanak a letelepedési helyük szerinti tagállamtól eltérő tagállamban.

A szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállam saját területén biztosítja a szolgáltatási tevékenység nyújtására való jogosultságot és a szolgáltatási tevékenység szabad gyakorlását.

[...]

(2) A tagállamok nem korlátozhatják a más tagállamban letelepedett szolgáltatók szolgáltatásnyújtásának szabadságát az alábbi követelmények bármelyikének előírásával:

- a) a szolgáltató kötelezettsége, hogy telephellyel rendelkezzen az adott tagállam területén;
- b) a szolgáltató kötelezettsége, hogy engedélyt szerezzen az adott tagállam illetékes hatóságaitól – beleértve az adott állam területén való nyilvántartásba vételt vagy szakmai szervezetbe vagy testületbe való felvételt – kivéve az ezen irányelv vagy más közösségi jogszabály által meghatározott esetekben; [...]"

18 A 17. cikk a következőképpen rendelkezik:

„További eltérések a szolgáltatásnyújtás szabadságának elvétől

A 16. cikk nem alkalmazandó a következőkre:

[...]

6. a 2005/36/EK irányelv II. címének hatálya alá tartozó kérdések, valamint a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamok azon követelményei, amelyek egy tevékenységet bizonyos szakmának tartanak fenn; [...]"

A nemzeti jog

Loi du 12 février 2008 instaurant un cadre général pour la reconnaissance des qualifications professionnelles UE (az uniós szakmai képesítések elismerése általános keretének kialakításáról szóló, 2008. február 12-i törvény)

19 A 6. cikk a 2005/36 irányelv 5. cikkének (2) bekezdését ülteti át, azonos megfogalmazással:

„E cím rendelkezéseit csak akkor kell alkalmazni, ha a szolgáltatásnyújtó a 7. cikk 1. §-ában említett szakma átmeneti és alkalmi jellegű gyakorlása céljából Belgium területére utazik.

A szolgáltatásnyújtás átmeneti és alkalmi jellegét – különösen a szolgáltatás időtartama, gyakorisága, rendszeressége és folytonossága alapján – esetenként kell megállapítani.”

20 A 8. cikk (az engedélyezés alóli mentességek) a 2005/36 irányelv 6. cikkét ülteti át.

- 21 A 9. cikk (az első szolgáltatásnyújtással kapcsolatos nyilatkozattételi rendszer) a 2005/36 irányelv 7. cikkét ülteti át.

Loi du 15 mai 2007 relative à la reconnaissance et à la protection de la profession d'expert en automobiles et créant un Institut des experts en automobiles (a gépjárműszakértői szakma elismeréséről és védelméről, valamint a gépjárműszakértői intézet létrehozásáról szóló, 2007. május 15-i törvény)

- 22 Az 5. cikk a következőképpen rendelkezik:

„1. § A gépjárműszakértői intézet rendes tagja vagy gyakornoki tagja lehet minden természetes személy, aki Belgiumban gépjárműszakértőként kíván letelepedni, erre vonatkozó kérelmet nyújt be, és megfelel a következő feltételeknek:

[...]

2° a szakmai képesítés következő bizonyítékai egyikének benyújtása:

[...]

b) az Európai Unió valamely tagállama által kiállított képzettségi tanúsítvány vagy előírt képesítés megszerzését tanúsító okirat [...] a loi du 12 février 2008 instaurant un nouveau cadre général pour la reconnaissance des qualifications professionnelles CE [(a közösségi szakmai képesítések elismerése új általános keretének kialakításáról szóló, 2008. február 12-i törvény)] III. címének I. fejezetében meghatározott esetekben és módok szerint; [...]”

- 23 A 6. cikk a következőképpen rendelkezik:

„Abban az esetben, ha az Európai Unió tagállamainak állampolgárai a szolgáltatásnyújtás szabadsága keretében [...] a gépjárműszakértői szakma átmeneti és alkalmi jellegű gyakorlása céljából első alkalommal utaznak Belgium területére, ezt – a közösségi szakmai képesítések elismerése új általános keretének kialakításáról szóló, 2008. február 12-i törvény 9. cikke 1. §-ának megfelelően – előzetesen benyújtandó írásbeli nyilatkozatban közlik az intézet tanácsának illetékes részlegével. [...] E személyek a fent említett törvény 8. cikke a) pontjának megfelelően felvételre kerülnek a szolgáltatásnyújtási névjegyzékbe [...]”.

3. A cour d'appel (fellebbviteli bíróság) értékelése:

- 24 A cour d'appel (fellebbviteli bíróság) mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a belső piaci szolgáltatásokról szóló 2006/123 irányelv kifejezetten érintetlenül hagyta a szakmai képesítések elismeréséről szóló 2005/36 irányelvvel a szolgáltatásnyújtásra vonatkozóan kialakított rendszert. A szolgáltatásokról szóló irányelv (31) preambulumbekzdésének megfogalmazását átvéve, a

szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó rendelkezés nem érinti azon intézkedések egyikét sem, amelyek a 2005/36 irányelv értelmében a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban alkalmazandók.

- 25 A 2005/36/EK irányelvet a belga jogba részlegesen a 2008. február 12-i törvény ültette át, amely kimondja, hogy a szolgáltatásnyújtás szabadsága csak akkor alkalmazandó, ha a szolgáltatásnyújtó tevékenységének átmeneti és alkalmi jellegű gyakorlása céljából utazik Belgium területére.
- 26 A gépjárműszakértőkre vonatkozó 2007. május 15-i törvény a szolgáltatásnyújtás szabadságának ugyanezt az elvét rögzíti, amennyiben a tevékenységeket átmeneti és alkalmi jelleggel gyakorolják.
- 27 A jelen esetben TP azt követően, hogy évekig Belgiumban volt letelepedett, jelenleg a Luxemburgi Nagyhercegségben letelepedett, és Belgiumban kéri a 2007. május 15-i törvény 6. cikke értelmében vett átmeneti és alkalmi jellegű tevékenységet folytató gépjárműszakértők névjegyzékébe való felvételét.
- 28 TP benyújtott egy, a Közösségen belüli szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó összefoglaló kimutatást, amelyből kitűnik, hogy néhány alkalommal végzett tevékenységet Belgiumban, azonban szakmai tevékenységének nagy részére jelenleg belga területen kívül kerül sor. A tevékenységek mértéke nem könnyen mérhető, azonban „kiegészítő” jellegűnek minősíthető: az 1:100 arányra hivatkoztak.
- 29 Az IEA azzal az indokkal tagadja meg TP-nek az átmeneti és alkalmi jellegű tevékenységet folytató gépjárműszakértők névjegyzékébe való felvételét, hogy TP nem átmeneti jellegű tevékenységet végez, hanem csupán folytat egy korábbi tevékenységet, mivel több mint 25 évig telephellyel rendelkezett Belgiumban. A cour d'appel (fellebbviteli bíróság) megítélése szerint ez annak állításával egyenértékű, hogy egy adott tagállamban folytatott tartós és rendszeres korábbi tevékenység kizárja, hogy ugyanazt a tevékenységet átmeneti jellegűnek tekintsék azt követően, hogy a telephelyet egy másik tagállamba helyezték át.
- 30 A cour d'appel (fellebbviteli bíróság) felteszi a kérdést, hogy ez az elutasítás nem akadályozza-e a Luxemburgi Nagyhercegségben való letelepedés szabadságát. Ezért a Bíróság elé terjeszti az alábbi a) pontban megfogalmazott első kérdést.
- 31 Az IEA továbbá azzal az indokkal tagadja meg TP-nek az átmeneti és alkalmi jellegű tevékenységet folytató gépjárműszakértők névjegyzékébe való felvételét, hogy TP 2016-ban és 2017-ben szolgáltatást nyújtott Belgiumban (negyedévenként legalább egy szolgáltatásnyújtás, 2016 harmadik és negyedik negyedévében pedig 3–5 szolgáltatásnyújtás), amely folytán a tevékenység már nem alkalmi, hanem rendszeres jellegű.
- 32 A cour d'appel (fellebbviteli bíróság) felhívta az IEA-t annak pontosítására, hogy mikor veszíti el egy tevékenység az alkalmi jellegét, mivel a csupán az időtartam,

a gyakoriság, a rendszeresség és a folytonosság fogalmaira való hivatkozás pontatlan marad.

- 33 A 2008. február 12-i törvény 6. cikkének pontatlan jellege az „elszigetelt” vagy „eseti” és a „teljes munkaidőben végzett tevékenységhez képest csökkentett arányú szolgáltatásnyújtás” (például: 1:100 arány) közötti fokozatokban minden értelmezést megenged, és ennél fogva a névjegyzékbe való felvételtől döntő hatóság részéről bizonyos önkényességet tesz lehetővé.
- 34 Mivel a szóban forgó tevékenységek átmeneti és alkalmi jellegét nem csak a szolgáltatásnyújtás időtartama alapján kell értékelni, hanem annak gyakorisága, rendszeressége és folytonossága alapján is, a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) ebből azt a következtetést vonja le, hogy bizonyos mértékű ismétlődés nem tűnik eleve kizártnak.
- 35 Hasonlóképpen, az IEA állításával ellentétben a szolgáltatásnyújtás átmeneti jellege nem akadályozhatja, hogy a szolgáltatásnyújtó abban a tagállamban, ahol a szolgáltatást nyújtja, ne alakíthatna ki bizonyos infrastruktúrát, például irodát.
- 36 Következésképpen a cour d'appel (fellebbviteli bíróság) a Bíróság elé terjeszti a b) pontban megfogalmazott második kérdést, amely az IEA általi értelmezésnek az irányelv fentiekben hivatkozott rendelkezéseivel, vagyis lényegében a szakmai képesítések elismeréséről szóló 2005/36/EK irányelv 5., 6. és 7. cikkével való összhangjára vonatkozik.

4. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések:

- 37 A cour d'appel (fellebbviteli bíróság) előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- a) Értelmezhető-e úgy a gépjárműszakértői szakma elismeréséről és védelméről szóló, 2007. május 15-i belga törvény – az uniós szakmai képesítések elismerése általános keretének kialakításáról szóló, 2008. február 12-i törvény rendelkezéseivel, különösen 6., 8. és 9. cikkével összefüggésben értelmezett – 5. cikke b) pontjának és 6. cikkének rendelkezései, hogy az a szolgáltatásnyújtó, aki más tagállamba helyezi át telephelyét, ezen áthelyezést követően származási országában, vagyis Belgiumban nem vehető fel az IEA átmeneti és alkalmi jellegű szolgáltatásnyújtási névjegyzékébe annak érdekében, hogy Belgiumban átmeneti és alkalmi jellegű tevékenységet folytasson[?] Összeegyeztethető-e ez az értelmezés az uniós jogban elismert letelepedési szabadsággal?
- b) Összeegyeztethető-e az irányelv fent hivatkozott rendelkezéseivel a gépjárműszakértői szakma elismeréséről és védelméről szóló, 2007. május 15-i belga törvény – az uniós szakmai képesítések elismerése általános keretének kialakításáról szóló, 2008. február 12-i törvény rendelkezéseivel, különösen 6., 8. és 9. cikkével összefüggésben értelmezett – 5. cikke b) pontja és 6. cikke rendelkezéseinek azon értelmezése, amely szerint az átmeneti és alkalmi jellegű

tevékenység fogalma kizárná valamely származási tagállamban letelepedett szolgáltatásnyújtó számára annak lehetőségét, hogy a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban szolgáltatásokat nyújtson, amennyiben e szolgáltatások, noha nem rendszeresek, de bizonyos ismétlődést mutatnak, vagy annak lehetőségét, hogy a szolgáltatásnyújtó ott bizonyos infrastruktúrával rendelkezzen?

MUNKADOKUMENTUM